

तेस्रो त्रैमासिक प्रतिवेदन

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ को उपदफा ३ को प्रयोजनको लागि

चैत्र २०७९

सप्तकोशी उच्च बाँध बहुउद्देश्यीय आयोजना
तथा सुनकोशी स्टोरेज कम डाईभर्सन आयोजना

विराटनगर

Contents

पृष्ठभूमि.....	1
(क) निकायको स्वरूप र प्रकृति:.....	2
(ख) निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार:	2
(ग) निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण:.....	3
(घ – ज) निकायबाट प्रदान गरिने सेवा:	7
(झ) सम्पादन गरेको कामको विवरण:	8
१. आयोजनाहरूको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने	8
२. आयोजना प्रभावित क्षेत्रका स्थानीय युवाहरूको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कृयाकलाप गर्ने	13
३. आयोजनासंग सम्बन्धित सरोकारवाला व्यक्ति/निकाय संग आवश्यक समन्वय, अन्तरकृयागरी आयोजना प्रभावितको समस्या, मागको लागि आवश्यक पहल गर्ने	14
(ञ) सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद:	16
(ट) ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची:	16
(ठ) आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण (दोस्रो त्रैमासिक विवरण:).....	18
(ठ.१) यस आ.व.मा सम्पादन भएका मुख्य क्रियाकलापहरू:.....	20
(ड) तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण	20
(ड.१) अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण	20
(ड.२) सार्वजनिक निकायको वेवसाईट भए सो को विवरण:	20
(ड.३) सार्वजनिक निकायका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएको वा हुने भएको भए सोको विवरण	20
(ड.४) सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण	20

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ को उपदफा ३ को प्रयोजनको लागि सार्वजनिक गरिएको विवरण

कार्यलयको नाम: सप्तकोशी उच्च बाँध बहुउद्देश्यीय आयोजना तथा सुनकोशी स्टोरेज कम डाईभर्सन आयोजना, विराटनगर ।

पृष्ठभूमि:

सप्तकोशी नदीका सातवटा शाखा नदीहरू: सुनकोशी, अरूण, तामाकोशी, इन्द्रावती, लिखु, दूधकोशी र तमोर हुन । यी नदीहरू मध्ये सुनकोशी, अरूण र तामाकोशी नदीहरूको उद्गमस्थल तिब्बत हो भने बाँकी चार नदीहरूको उद्गमस्थल नेपाल हो । सप्तकोशी नदी भारतको कुर्सेला भन्ने स्थानमा गंगा नदीमा गई समाहित हुन्छ ।

विगतको अध्ययनहरूलाई हेर्ने हो भने सन् १९४६ देखि १९५५ मा भारत सरकारबाट सप्तकोशी उच्च बाँध आयोजनाको अध्ययनका लागि स्थलगत सर्भेक्षण भएको थियो । यस सर्भेक्षणको आधारमा सन् १९८१ मा भारत सरकारद्वारा आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन समेत तयार पारिएको थियो । उक्त प्रतिवेदन अनुसार सप्तकोशी उच्च बाँधबाट नेपाल र भारत दुवै देशलाई सिंचाइ, विद्युत र बाढी नियन्त्रणबाट फाइदाहरू प्राप्त हुनसक्ने कुरा उल्लेख छ । त्यसै गरि सन् १९८५ मा जाईकाको सहयोगमा नेपाल सरकारले कोशी नदी वेसिनको जलश्रोत विकास सम्बन्धी गुरु योजना तयार गर्दा समेत यस योजनाको साथै सुनकोशी स्टोरेज कम डाईभर्सन आयोजनालाई पनि प्राथमिकता दिई विकास गर्न सिफारिश गरिएको थियो ।

फलस्वरूप सन् १९९१ मा नेपालका तत्कालिन सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूको भारत भ्रमणको अवसरमा यस आयोजनाको प्राविधिक विवरणहरूलाई अन्तिम स्वरूप दिन संयुक्त रूपमा स्थलगत सर्भेक्षण गरी विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने सहमती भएको थियो । त्यसका आधारमा आयोजनाको स्थलगत सर्भेक्षण कार्यको कार्यविधि तथा आयोजनाबाट प्राप्त हुने विभिन्न लाभहरूको मूल्याङ्कन गर्ने सिद्धान्तहरू तयार गरी तिनलाई अन्तिम स्वरूप दिन नेपाल-भारत संयुक्त विशेषज्ञ टोलीको गठन भएको थियो ।

आयोजनाको प्रारम्भिक प्रतिवेदन नेपाली पक्षबाट तयार भई दुवै देशका सरकारहरूबाट स्वीकृत भएको हो । यो प्रारम्भिक प्रतिवेदनलाई आयोजनाहरूको अध्ययन कार्यको लागि मार्गदर्शकको रूपमा लिइएको छ । प्रारम्भिक प्रतिवेदनका मुख्य-मुख्य बुँदाहरू निम्नानुसार छन्:

सप्तकोशी उच्च बाँध बहुउद्देश्यीय आयोजनाको अध्ययन गर्दा दुवै देशका आवश्यकताहरूलाई ध्यानमा राखी तपसिलका उद्देश्यहरू प्राप्त गर्ने हेतुले अन्वेषण गरिनेछ ।

- जलविद्युत उत्पादन

- सिंचाइ विकास
- बाढी नियन्त्रण र व्यवस्थापन र
- सप्तकोशी नदीमा जलमार्गको व्यवस्था

साथै आयोजनाको अध्ययन गर्दा कोशी नदी-बेसिनको माथिल्लो तटमा रहेका उच्च प्राथमिकता प्राप्त जलस्रोत आयोजनाहरूको विकासलाई नकारात्मक असर नपर्ने गरी गरिनेछ ।

(क) निकायको स्वरूप र प्रकृति:

सप्तकोशी उच्च बाँध बहुउद्देश्यीय आयोजना तथा सुनकोशी स्टोरेज कम डाईभर्सन आयोजना नेपाल सरकारको उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, विद्युत विकास विभागअन्तरगत रही उल्लेखित आयोजनाहरूको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने कार्यालय हो ।

(ख) निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार:

१. आयोजनासँग सम्बन्धित सबै पक्षलाई मध्यनगर गरी आयोजनाहरूको सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक, वातावरणीय एवं प्राविधिक संभाव्यताको मूल्याङ्कन गर्ने ।
२. आयोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक लागत अनुमान तयार गर्ने ।
३. सिंचाई, विद्युत उत्पादन, बाढी नियन्त्रण र जलपरिवहनबाट नेपाल भारत देशलाई प्राप्त हुने लाभहरूको मूल्याङ्कन गर्ने ।

(ग) निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरणः

आयोजनाको स्वीकृत दरवन्दी तेरिज

सि.नं .	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	दरवन्दी
१.	आयोजना प्रमुख	रा.प.प्र (प्रा.)	इन्जिनियरिङ्ग	सिभिल	१
२.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वि. (प्रा.)	इन्जिनियरिङ्ग	सिभिल, हा.पा./इन्जि.जियो./इरिगेशन/हाइड्रोलोजी/इलेक्ट्रिकल	२
२.	इन्जिनियर	रा.प.तृ.(प्रा.)	इन्जिनियरिङ्ग	सिभिल, हा.पा./इन्जि.जियो./इरिगेशन/हाइड्रोलोजी/इलेक्ट्रिकल	३
४.	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	प्रशासन	प्रशासन/सामान्य प्रशासन	१
५.	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र. (प्रा.)	प्रशासन	प्रशासन/सामान्य प्रशासन	३
६.	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र. (प्रा.)	प्रशासन	प्रशासन/लेखा	१
७.	सब.ईन्जिनियर ÷ ड्राफ्टम्यान	रा.प.अनं.प्र. (प्रा.)	इन्जिनियरिङ्ग	ईन्जिनियरिङ्ग, सिभिल, इलेक्ट्रिकल, मेकानिकल, विल्डीङ्ग/किटेकचरल (प्राविधिक)	२
८.	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र. (प्रा.)	विविध		२
९.	ड्राइभर कम मेकानिक/सवा	रा.प.अनं. प्रथम/श्रेणी	इन्जि.,मेका. जनरल मेका.	इन्जि.,मेका.जनरल मेका./हलुका सवारी चालक	२

	री चालक	विहिन			
१०	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी बिहिन			२
जम्मा					१९

सप्तकोशी उच्चबाँध बहुउद्देश्यीय आयोजना तथा

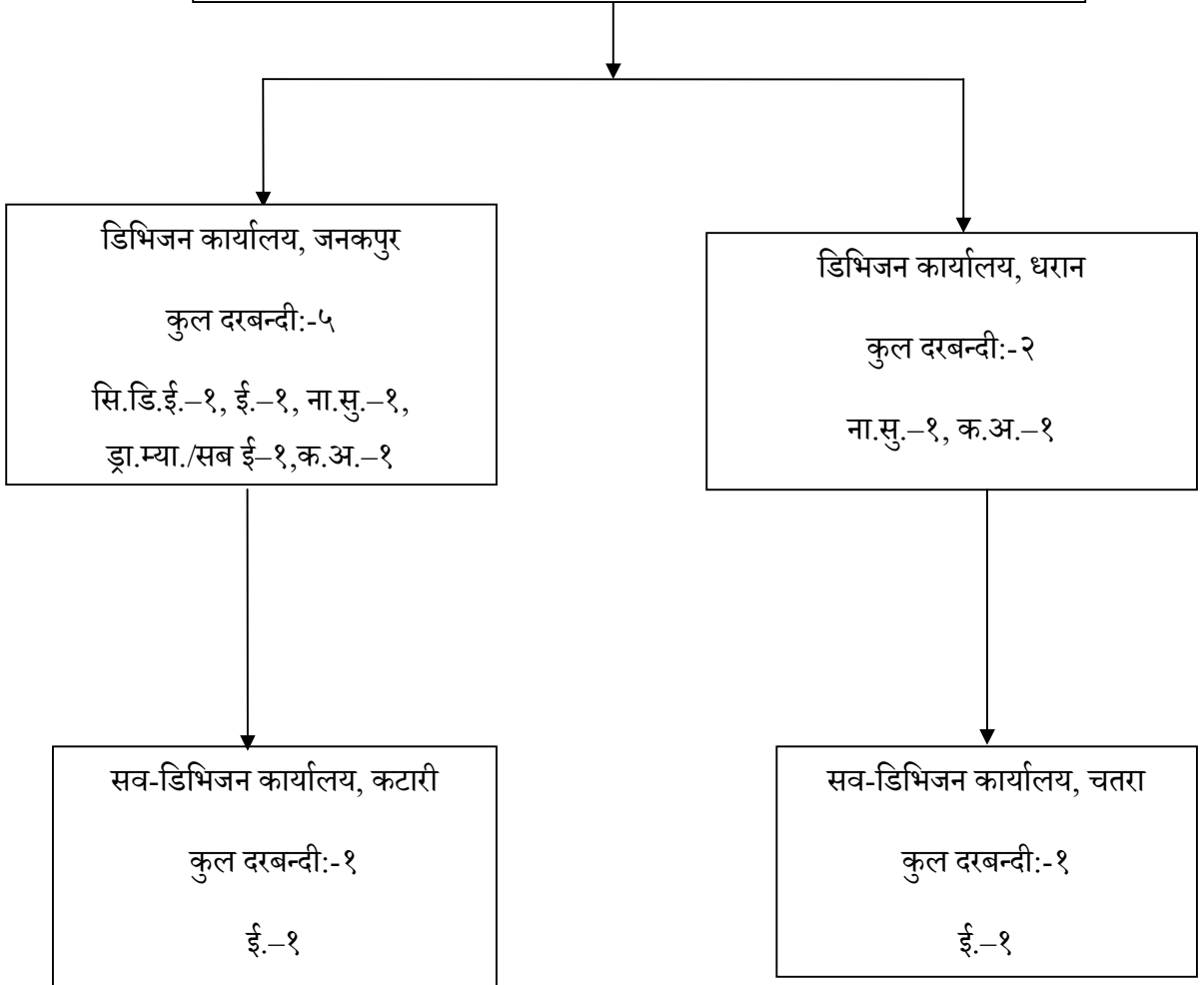
सुनकोशी स्टोरेज कम डाइभर्सन आयोजना

बिराटनगर

कुल दरबन्दी - १०

आ.प्र.-१, सि.डि.ई.-१, शा.अ.-१, ना.सु.-१, ले.पा.-१,

ड्रा.म्या./सब ई.-१, ड्रा.-२ (करार-१), का.स.-२ (करार)

कार्य विवरण तथा कार्यबोझ

क्र.स.	पद	संख्या	कार्यबोझ
१.	आयोजना प्रमुख (रा.प.प्र.प्रा.)	१	आयोजनाको फिल्ड इन्भेष्टिगोसन तथा मूएत्तयार गर्न आवश्यक सम्पूर्ण व्यवस्थापन कार्य गर्ने ।
२	सि.डि.ई. (रा.प.द्वि.प्रा.)	२	आयोजना प्रमुखलाई सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्न व्यवस्थापन कार्यमा सहयोग गर्ने ।
			आयोजना प्रमुखलाई अध्ययन कार्यमा आइपर्ने आवश्यक प्राविधिक सल्लाह प्रदान गर्ने ।
			टोपोग्राफिकल सर्वेक्षण, जियोलोजिकल अन्वेषण, साइस्मोलोजी अध्ययन, हाइड्रोलोजी अध्ययन, सेडिमेन्टेशन अध्ययन, बाढी नियन्त्रण अध्ययन, विद्युत अध्ययन, सिंचाई सम्बन्धी अध्ययन, जलमार्ग अध्ययन, वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन इत्यादि गर्न गराउन आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने एवं समन्वय गर्ने ।
३.	इन्जिनियर (रा.प.तृ.)	३	माथि सि.डि.ई./सि.डि.ई. जियोलोजिष्टलाई उल्लेखित कार्यहरूमा आवश्यक सहयोग गर्ने ।
४.	शा.अ. (रा.प.तृ.)	१	प्रशासनिक कार्यहरू गर्ने ।
५.	ना.सु. (रा.प.अन.प्र.)	३	प्रशासनिक तथा स्टोरको कार्यहरू गर्ने ।
६.	ले.पा. (रा.प.अन.प्र.)	१	लेखासम्बन्धी कार्य गर्ने ।
७.	सब ई./ड्रा.म्या.(रा.प.अन.प्र.प्रा.)	२	ईन्जिनियरिङ्ग तथा ड्राफ्टिङ सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
८.	क.अ. (रा.प.अन.वि.)	२	प्रशासनिक कार्य एवं कम्प्यूटरसम्बन्धी कार्य ।
९	ड्रा.कम मे. रा.प अन. प्रथम र श्रेणीविहिन समेत	२	आयोजना प्रमुख –(नेपाली एवं भारतीय पक्ष) हरुको सवारी साधनहरू चलाउने ।

(घ – ज) निकायवाट प्रदान गरिने सेवा:

सि.नं.	(घ)निकायवाट प्रदान गरिने सेवा:	(ङ)सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी:	(च)सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि:	(छ)निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी: आयोजना प्रमुख	(ज)निर्णयउपर उजुरी सुन्ने अधिकारी: आयोजना प्रमुख
१	आयोजनाहरूको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने	आयोजना कार्यालय सम्बन्धित इन्जिनियर/सि.डि. ई/आयोजना प्रमुख	-	सहभागिता मुलक प्रकृया आयोजना प्रमुख	आयोजना प्रमुख
२	आयोजना प्रभावित क्षेत्रका स्थानीय युवाहरूको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कृयाकलाप गर्ने ।	आयोजना कार्यालय सम्बन्धित इन्जिनियर/सि.डि. ई/आयोजना प्रमुख	-	सहभागिता मुलक प्रकृया आयोजना प्रमुख	आयोजना प्रमुख
३	आयोजनासंग सरोकारवाला व्यक्ति/निकाय संग आवश्यक समन्वय, अन्तरकृयागरी आयोजना प्रभावितको समस्या, मागको लागि आवश्यक पहल गर्ने ।	आयोजना कार्यालय सम्बन्धित इन्जिनियर/सि.डि. ई/आयोजना प्रमुख	-	सहभागिता मुलक प्रकृया आयोजना प्रमुख	आयोजना प्रमुख

(झ) सम्पादन गरेको कामको विवरण:

१. आयोजनाहरूको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने

यस शीर्षक अन्तर्गत हाल सम्म सम्पादन भएका अध्ययन कार्यहरूको अवस्था निम्न बमोजिम रहेका छन्।

१.१ स्थलगत सर्भेक्षण (Topographical Survey)

१.१(क) ठूलो स्केलको टोपोग्राफिकल नक्शा:

- भूमिगत विद्युत सप्तकोशी उच्च बाँध बहुउद्देशीय आयोजनाको लागि प्रस्तावित बाँधस्थल, स्पिलवे, सिसौलीघाट ब्यारेजस्थल र गृह, सुनकोशी स्टोरेज कम डाइभर्सन आयोजनाको प्रस्तावित बाँधस्थलहरू (कुरुलेघाट, सोरुङ्गटार तथा डाइभर्सन बाँधस्थल); कमला आयोजनाको बाँधस्थल, स्पिलवे र विद्युत गृह तथा चिसापानी/उत्तरायणी ब्यारेजस्थलको फिल्ड सर्भेक्षण कार्य पूरा गरी Topographical नक्शा तयार भएको।
- सुनकोशी स्टोरेज कम डाइभर्सन आयोजनाको प्रस्तावित Diversion Tunnel को सर्भे कार्य सम्पन्न भएको।
- सुनकोशी स्टोरेज कम डाइभर्सन आयोजनाको प्रस्तावित विद्युत गृह क्षेत्रको फिल्ड सर्वेक्षण कार्य पूरा गरी Topographical नक्सा तयार भएको।

१.१(ख) सानो स्केलको टोपोग्राफिकल नक्शा:

- सप्तकोशी, सुनकोशी, कमला, चिसापानी/उत्तरायणी तथा सिसौली ब्यारेजको जलाशय क्षेत्रहरूको फिल्ड सर्भेक्षण कार्य पूरा गरी टोपोग्राफिक नक्शा तयार भएको।

१.२ भौगर्भिक अध्ययन (Geological Investigation)

- सप्तकोशी उच्च बाँध बहुउद्देशीय आयोजनाको स्थलगत अन्वेषण कार्यहरू रोकारवालाहरूको विभिन्न माग, दबाव र विरोधका कारण विगत सन् २००७, मई देखि असुरक्षाको स्थिति उत्पन्न भई स्थलगत अन्वेषण कार्यलेगति लिन नसकेको।
- सप्तकोशीको प्रस्तावित बाँधस्थलमा जम्मा ९३० मिटर (१० स्थानमा) ड्रिलिङ्ग गर्नुपर्नेमा सन् २२ जनवरी २०१५ सम्ममा १८०.५ मिटर मात्र ड्रिलिङ्ग कार्य सम्पन्न भएको। ७४९.५ मिटर ड्रिलिङ्ग कार्य बाँकी रहेको। बाँधस्थलको ड्रिलिङ्ग कार्यको ठेक्का सम्झौता नेपाल विद्युत प्राधिकरण (ने.वि.प्रा.) सँग भएकोमा सन् २८ फेब्रुअरी २०१७ मा उक्त सम्झौता समाप्त भएको।
- प्रस्तावित स्पिलवे क्षेत्रमा ड्रिलिङ्ग कार्यको लागि अरिहन्त ड्रिलिङ्ग प्रा.लि., भारत सँग सम्झौता भएको थियो। सो स्थानमा ३४८ मिटर (४ स्थान) ड्रिलिङ्ग गर्नुपर्नेमा जम्मा एक स्थानमा गरि ९४ मिटर मात्र ड्रिलिङ्ग कार्य सम्पन्न भएको। २५४ मिटर बाँकी रहेको।
- प्रस्तावित भूमिगत विद्युत गृह क्षेत्रमा अरिहन्त ड्रिलिङ्ग प्रा.लि. ले १८७५ मिटर (८ स्थान) ड्रिलिङ्ग गर्नुपर्नेमा १२७ मि. मध्ये ९० मिटर मात्र ड्रिलिङ्ग कार्य सम्पन्न भएको। १८७५ मिटर बाँकी रहेको। अरिहन्त ड्रिलिङ्ग कम्पनीले तोकिएको समय भित्र कार्य सम्पन्न गर्न नसकेको कारण ठेक्का सम्झौता तोडिएको अवस्था रहेको छ।
- प्रस्तावित सिसौली व्यारेजको ड्रिलिङ्ग कार्यको लागि श्री जियोलोजिकल सर्भिसेस् प्रा.लि., भारत सँग सम्झौता भएको थियो। सो क्षेत्रको ५ स्थानमा जम्मा १५० मिटर ड्रिलिङ्ग कार्य गर्नुपर्नेमा सन् २६ फेब्रुअरी २०१५ सम्ममा १२ मिटर मात्र पुरा हुन सकेको। तत् पश्चात ठेक्का सम्झौता रद्द भएको।
- सुनकोशी क्षेत्रको ड्रिलिङ्ग कार्यको लागि श्री जियोलोजिकल सर्भिसेस् प्रा.लि., भारत सँग सम्झौता भएको थियो। सुनकोशी स्टोरज कम डाइभर्सन आयोजनाको लागि प्रस्तावित कमला ड्याम कम्प्लेक्स क्षेत्रमा ४१५ मिटर (१२ स्थानमा) ड्रिलिङ्ग गर्नु पर्ने कार्य सन् १३ सेप्टेम्बर २०१५ मा पुरा भएको।
- उत्तरायणी व्यारेज स्थलमा १०० मिटर (३ स्थान) ड्रिलिङ्ग गर्नुपर्ने कार्य सन् १६ मार्च २०१६ मा पुरा भएको।

१.३ जलमापन तथा मौसम सम्बन्धी अध्ययन

- वेलसोत, वराहक्षेत्र, चतरा, कुरुलेमा मेटेरियोलोजिकल स्टेशन स्थापना गरी मेटियोरोलोजिकल तथ्याङ्कहरू संकलन भैरहेको। उल्लेखित स्टेशनहरूको नियमित मर्मत संभार नहुदा सम्पूर्ण तथ्याङ्कहरू संकलन गर्न नसकिएको अवस्था रहेको छ।
- सुनकोशीको कुरुले र सप्तकोशीको चतराघाटको Cableway मर्मत गरी जल प्रवाह र थिग्रेनी मापन कार्य भैरहेकोमा हाल कुरुलेमा मात्र जल प्रवाह मापन कार्य भैरहेको।

१.४ भूकम्पीय अध्ययन:

- बिभिन्न आठ स्थान (ढल्केवर, कुरुले, गाईघाट, रुम्जाटार, धनकुटा, झुम्का, तुम्लिङ्गटार र चतरा) मा साइस्मिक उपकरणहरू जडान गरी तथ्यांक संकलन गर्ने कार्य भईरहेकोमा हाल रुम्जाटारको उपकरणहरू हटाईएको, कुरुले, झुम्का र तुम्लिङ्गटारको उपकरणहरू पूर्णरूपमा सञ्चालनमा नरहेको। उल्लेखित स्टेसनहरूको नियमित मर्मत संभार नहुदा सम्पूर्ण तथ्याङ्कहरू संकलन गर्न नसकिएको अवस्था रहेको छ।

१.५ निर्माण सामग्री अध्ययन:

- निर्माण सामग्री अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको।

१.६ वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन

- वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन अन्तर्गत नेपाली भूभागको आशयपत्रको मूल्याङ्कन सम्पन्न भईसकेको र हाल RFP document मा पूनरावलोकन सम्बन्धी कार्य भईरहेको।

१.७ जलविद्युत क्षमता सम्बन्धी अध्ययन(Power Potential and Power Evacuation Study)

- भारतको केन्द्रिय विद्युत प्राधिकरण (के.वि.प्रा) लाई प्रारम्भिक Power Potential तथा जडान क्षमता सम्बन्धि अध्ययनका लागि तथाङ्क उपलब्ध गराइएको।
- नेपाल विद्युत प्राधिकरण र भारतको केन्द्रिय विद्युत प्राधिकरणबाट विद्युत प्रणाली अध्ययनका लागि प्रस्ताव प्राप्त भएको।
- नेपाल विद्युत प्राधिकरण (नेविप्रा) बाट प्राप्त भएको विद्युत प्रणाली अध्ययनको प्रस्ताव राय प्रतिक्रियाका लागि भारतको केन्द्रीय विद्युत प्राधिकरण (नेविप्रा) मा पठाइएको।
- १७-१८ फेब्रुवरी २०१६ विराटनगरमा नेपाल विद्युत प्राधिकरण, केन्द्रीय विद्युत प्राधिकरण भारत, विद्युत विकास विभाग र यस आयोजनका प्रतिनिधि बीच सम्पन्न भएको बैठकबाट जल विद्युत सम्बन्धी अध्ययनको क्षेत्राधिकार (Scope of work) मा सहमति भएको।
- नेपाल विद्युत प्राधिकरण (नेविप्रा) बाट प्राप्त भएको विद्युत प्रणाली अध्ययनको आर्थिक प्रस्ताव राय प्रतिक्रियाका लागि भारतीय पक्षलाई पठाइएको।

१.८ बाढी नियन्त्रण अध्ययन

- जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभागबाट आर्थिक प्रस्ताव १५ अप्रिल २०१५ मा प्राप्त भएको।

- जल ब्यबस्थापन महाशाखा, जलश्रोत तथा सिंचाई विभाग सँग MOU मा छलफल भई रहेको ।

१.९ कम्प्युनिकेशन सम्बन्धी अध्ययन

- कम्प्युनिकेशन सम्बन्धी अध्ययन कार्यको अन्तिम प्रतिवेदन WAPCOS Limited बाट मिति ३०-०९-२०१८ मा प्राप्त भएको ।

१.१० सिंचाई सम्बन्धी अध्ययन

- नेपाली भू-भागमा रहेको सिंचित क्षेत्रको अध्ययन कार्य सम्पन्न भइ Draft Final Report प्राप्त भएको ।
- उक्त Draft Final Report राय प्रतिक्रियाको लागि विद्युत बिकास बिभाग मार्फत सिंचाई बिभागमा पठाईएकोमा ऊर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालयको आधिकारिक प्रतिक्रिया सन् १८ जुलाई २०१९ मा प्राप्त भएको ।
- सप्तकोशी उच्च बाँध बहुउद्देशीय आयोजना र सुनकोशी स्टोरेज कम डाईभर्सन आयोजना मार्फत नेपाल तर्फको सिंचाई हुने क्षेत्रको विवरण सारांशमा यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ ।

Gross Command Area under Eastern & Western Canal System of SKHDMP & SSCDS

Option / Project	Eastern Canal	GCA (ha)	Western Canal	GCA (ha)	Total (E+W) GCA (ha)	Unirrigated area above canal alignment (ha)	Total GCA (ha)
SaptaKosi High Dam Multipurpose Project	Sisauli Re regulating Dam to Mechi River	256,859	Sisauli regulating Dam to Bagmati River BP 19	253,453	5,10,312	4574	5,14,886
Sun Kosi Storage cum Diversion Scheme	Uttarayani Barrage to Khando River	27,846	Uttarayani Barrage to Uriya River	303,486	3,31,332	32616	3,63,948
				Total :	8,41,644	37190	8,78,834

Summary of Canals Planned till MPR / SMPR

Systems	Components	Location	Features
SKHDMP	SKEMC	SaptaKosi to Mechi River	Length 103.913 km
			Total Dy/ Branches planned; 51.no
			Length of the distribution system 336.9654 km
	SKWMC	SaptaKosi to Bagmati River near Gaur	Length 153.633 km
			Total Dy/ Branches planned; 42.no
			Length of the distribution system 268.02 km
SSDS	SKKEMC	Kamala to Khando	Length 74.134km
			Total Dy/ Branches planned; 26no
			Length of the distribution system : 76.517
	SKKWMC	Kamala to Uriya	Length 157.488km
			Total Dy/ Branches planned; 52 nos
			Length of the distribution system : 323.144km

१.११ जलपरिवहन मार्ग सम्बन्धी अध्ययन

जलपरिवहन मार्ग अध्ययन कार्य पुरा भई अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भइसकेको ।प्रतिवेदनमा चतरा देखी गंगा सम्म अन्तरदेशिय जलपरिवहनको लागी तिन वटा बैकल्पिक जलमार्गहरूको अध्ययन गरिएको छ ,

बिकल्प १: जलपरिवहन सप्तकोशी नदी मार्फत:

हुमाननगर देखी गंगाको संगमस्थल कुर्सेला सम्म र गंगा जलमार्गद्वारा हल्दिया सम्म ।

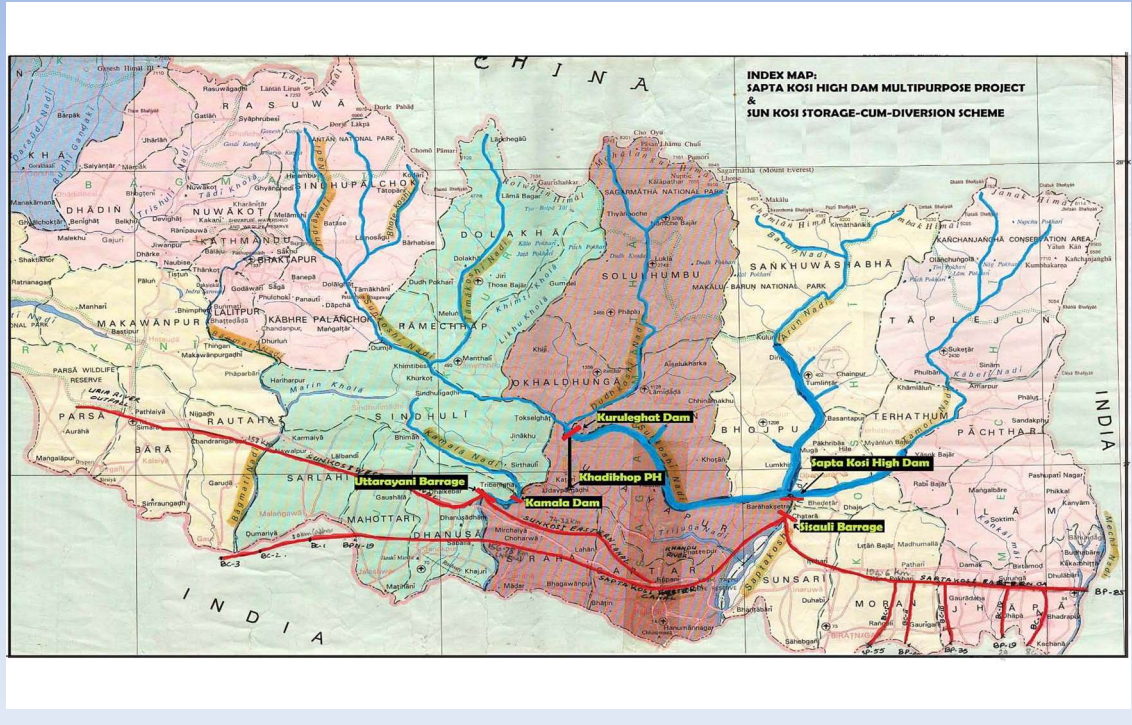
बिकल्प २: जलपरिवहन बर्तमान नहर मार्फत:

कोशी ब्यारेज स्थित कोशी पूर्वी नहर(EKMC) गंगाको संगमस्थल कुर्सेला सम्म र गंगा जलमार्गद्वारा हल्दिया सम्म ।

बिकल्प ३: जलपरिवहन नयाँ नहर मार्फत:

चतरा देखी गंगासँगको संगमस्थल कुर्सेला सम्म र गंगा जलमार्गद्वारा हल्दिया सम्म ।

नेपाली भू-भागमा सिंचाई सम्बन्धी मार्गचित्र

२. आयोजना प्रभावित क्षेत्रका स्थानीय युवाहरुको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कृयाकलाप गर्ने

कार्यक्रम	आ.व.	तालिमको प्रकार	सहभागिको संख्या	कैफियत
क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२०७४/७५	ईलेक्ट्रिसियन १६० घण्टाको आवश्यक तालिम	२०	
	२०७५/७६	ईलेक्ट्रिसियन १६० घण्टाको आवश्यक तालिम प्लम्बिङ १६० घण्टाको आवश्यक तालिम वेल्डिङ १६० घण्टाको आवश्यक तालिम मेसन १६० घण्टाको आवश्यक तालिम	६० ४० = १३५ २० १५	

	२०७६/७७	ईलेक्ट्रिसियन ३९० घण्टाको तालिम प्लम्बिङ ३९० घण्टाको तालिम वेल्डिङ ३९० घण्टाको तालिम कम्प्युटर २२० घण्टाको तालिम	४० ४०=१५० ४० ३०	कोभिड-१९ को प्रकोपको कारण तालिमहरु बिचमा नै स्थगित गर्नुपरेको।
	२०७७/७८	ईलेक्ट्रिसियन ३९० घण्टाको तालिम प्लम्बिङ ३९० घण्टाको तालिम ईलेक्ट्रिसियन १६० घण्टाको तालिम प्लम्बिङ १६० घण्टाको तालिम	३६ ३६=९४ १४ ८	
	२०७८/७९	ईलेक्ट्रिसियन ३९० घण्टाको तालिम प्लम्बिङ ३९० घण्टाको तालिम माछापालन ३९० घण्टाको तालिम	१२ १२=३६ १२	

३. आयोजनासंग सम्बन्धित सरोकारवाला व्यक्ति/निकाय संग आवश्यक समन्वय,अन्तरकृयागरी
आयोजना प्रभावितको समस्या, मागको लागि आवश्यक पहल गर्ने

- २०६४ माघ २३ गते (6th Feburary,2008) मा धनकुटाको सिम्लेमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम
- २०६४ माघ २४ गते (7th Feburary,2008) मा धनकुटाको मुलघाटमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम
- २०६४ फल्गुन १५ गते (27th Feburary,2008) मा धनकुटाको सिम्लेमाअन्तरक्रिया कार्यक्रम
- २०६४ फल्गुन १६ गते (28th Feburary,2008) मा सुनसरीको बराहक्षेत्रमाअन्तरक्रिया कार्यक्रम
- २०६५ वैशाख २८ गते भोजपुर र धनकुटाको सिमा अरूण नदीको दायँ किनारामा अवस्थित लेगुवा घाटमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम
- २०६५ फल्गुन १५ गते मा धनकुटाको सिम्लेमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम
- २०६९ असोज १८ गते मोरङ व्यापार संघको सभाकक्ष, विराटनगर मा अध्ययन कार्य सुचारू गर्ने सम्बन्धमा स्थानीय सरोकारवालाहरूसँगको अन्तक्रिया कार्यक्रम
- २०६९ पौष २२ गते बराहक्षेत्रमा-०१,चतरामा अध्ययन कार्य सुचारू गर्ने सम्बन्धमा स्थानीय सरोकारवालाहरूसँगको अन्तक्रिया कार्यक्रम
- २०६९ फाल्गुन०४ गते ऊर्जा मन्त्रालयको सिंहदरबारमा श्रीमान ऊर्जा मन्त्रालयको आथित्यमा आयोजनाको स्थलगत अध्ययनका क्रममा देखिएका विधमान समस्या तथा सोको सामाधान सम्बन्धी छलफल कार्यक्रम

- मिति २०७२ जेठ ७ गते उच्च मा.वि. बन्दीपुर सिरहामा स्थानीय जनसमुदाय तथा सरोकारबालाहरू सँग एक दिवसिय अन्तक्रिया कार्यक्रम
- मिति २०७२ अषाढ १० गते कटारी नगरपालीकाको सभाहलमा स्थानीय जनसमुदाय तथा सरोकारबालाहरू सँग एक दिवसिय अन्तक्रिया कार्यक्रम
- मिति २०७२ अषाढ १० गते कटारी नगरपालीकाको सभाहलमा स्थानीय जनसमुदाय तथा सरोकारबालाहरू सँग एक दिवसिय अन्तक्रिया कार्यक्रम
- मिति २०७२ अषाढ २९ गते उदयपुर जिल्लाको रामपुर ठोकसिलामा स्थानीय जनसमुदाय तथा सरोकारबालाहरू सँग एक दिवसिय अन्तक्रिया कार्यक्रम
- मिति २०७३ जेठ ६ गते उदयपुर जिल्लाको जिल्ला विकास समितिको कार्यलयमा स्थानीय जनसमुदाय तथा सरोकारबालाहरू सँग एक दिवसिय अन्तक्रिया कार्यक्रम
- मिति २०७३ अषाढ २७ गते उदयपुर जिल्लाको सुन्दरपुर गाविसको सभाहलमा स्थानीय जनसमुदाय तथा सरोकारबालाहरू सँग एक दिवसिय अन्तक्रिया कार्यक्रम
- २०७३ पौष २१ (23rd December 2016) विराटनगरमा JPO बाट अन्तक्रिया कार्यक्रम
- 5th December 2017 धरानमा JPO बाट अन्तक्रिया कार्यक्रम
- आ.व. २०७४/७५ र २०७५/७६मा Public Opinion Survey कार्यक्रम सम्पन्न गरेको ।
- 19th March 2023 चतरा सवडिभिजनमा JPO बाट अन्तक्रिया कार्यक्रम

(ज) सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद:

१. सूचना अधिकारी
नाम: वीरेन्द्र पंडित
पद: ईञ्जिनियर
मो.नं.: ९८५२०८१०१४

२. आयोजना प्रमुख
नाम: प्रदिप कुमार साह
पद: आयोजना प्रमुख
मो.नं.: ९८५२०३२२५०

(ट) ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची:

ऐनहरू:

१. विद्युत ऐन, २०४९
२. जलस्रोत ऐन, २०४९
३. सार्वजनिक खरीद ऐन, २०६३
४. निजामति सेवा ऐन, २०४९
५. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
६. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
७. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
८. सुशासन ऐन, २०६४
९. आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५
१०. श्रम ऐन, २०७४

नियमावलीहरू:

१. विद्युत नियमावली, २०५०
२. जलस्रोत नियमावली, २०४९
३. सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६३
४. निजामति नियमावली, २०५०
५. सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५

६. वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
७. आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४
८. सुशासन नियमावली, २०६५
९. श्रम नियमावली, २०७५

निर्देशिका/कार्यविधिहरु:

१. आयोजनाको प्रारम्भिक प्रतिवेदन, २००१
२. विद्युत आयोजनाको लागि विदेशी विनिमय सुविधा सिफारिस सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४
३. जलविद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५
४. जलविद्युत तथा प्रसारण आयोजनाहरुको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण र वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३

(ठ) आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण (तेस्रो त्रैमासिकविवरणः)

तेस्रो त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन २०७९/८०

(रु लाखमा)

१. आ.व.:-०७९/८०

२. बजेट उपशिर्षक नं.:- ३०८१०४३ (चालु खर्च), ३०८१०४४ (पूजीगत खर्च)

३. मन्त्रालय:- ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिर्चोई मन्त्रालय

सूचककोशी ४. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम:- सप्तकौशी उच्च बाँध बहुउद्देशीय आयोजना तथा स्टोरेज कम डाइभर्सन आयोजना

५. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम:- प्रदिप कुमार साह

६. यस अवधिको बजेट (रु):- २६१.३४

(क) आन्तरिक: (१) नेपाल सरकार:- १०१.३४

(२) संस्था:- x

(३) जनसहभागिता:- x

(ख) वैदेशिक (१) ऋण:- x

७. यस अवधिको खर्च (रु):-

(क) आन्तरिक: (१) नेपाल सरकार:-

(२) स्थानीय निकाय+संस्था:-

(३) जनसहभागिता:-

(ख) वैदेशिक: (१) ऋण:-

(२) अनुदान:- ४५.४६

८. त्रैमासिक/वार्षिक लक्ष्यको तुलनामा खर्च प्रतिशत:- २३.६३

९. शब्देखि यस अवधिसम्मको कुल खर्च प्रतिशत (कुल लागतको तुलनामा):-

१०. वित्तको समय प्रतिशतमा (कुल अवधिको तुलनामा):-

६१.६६

१६.३०

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			तेस्रो त्रैमासिक लक्ष्य			तेस्रो त्रैमासिक खर्च			प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुल कार्य मध्ये हालसम्म		किफियत
				परिमाण	भार	बजेट(रु)	परिमाण	भार	बजेट	खर्च	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित प्रगति	सम्बन्ध परिमाण	भारित प्रगति	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६		
(अ) पूजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू :																	
१.०	सवारी साधन	३११२१	वज	२	०.७८	५		०.२०	१.२६								
२.०	मिनित्री तथा ओजार	३११२२			०.४७	३	४.००	०.१२	०.७६	१.९६	१०.३२	०.३०					
३.०	फर्निचर तथा फिक्चर्स	३११२३			०.६२	४	१८९.००	०.१६	१.०२								
४.०	पूजीगत परामर्श	३११३५			६५.२२	४२०		२४.८४	१६०	४५.४६	०.०५७	७.०६					
५.०	तटबन्ध तथा बाँध निर्माण	३११५४			६.२१	४०		४.६६	३०.०००								
६.०	सरसफाई संरचना निर्माण	३११५८			१.५५	१०		१.०९	७.०००								
७.०	पूजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	३११७१			२.३३	१५		१.५५	१०.०००								
क)	पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				७७.१७	४९७	१९३.००	३४.७९	२२४.०४	४७.४२	१०.३७	७.३६					
आ)	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू																
१.०	तलब	२११११	जना	९	११.३४	७३		९	२.६३	१६.९६	४.८९	२.५९	०.७६				
२.०	पोशाक	२११२१	जना	९	०.१६	१		०.१४	०.९०	०.९०							
२.०	महँगी भत्ता	२११३२	जना	९	०.३१	२		०.०८	०.५४	०.१८	३.००	०.०३					
३.०	कर्मचारी बैठक भत्ता	२११३४	पटक	३	०.१६	१		३	०.०२	०.१२							
४.०	योगदानमा आधारित बिमा कोष	२१२१३	जना	१०	०.१६	१		१०	०.०४	०.२७	०.३२	११.८५	०.०५				
५.०	पानी तथा बिजुली	२२१११	पटक	१२	०.१६	१		३	०.०४	०.२५	०.०७	०.८६	०.०१				

Signature

Signature

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			नेस्रो त्रैमासिक लक्ष्य			नेस्रो त्रैमासिक खर्च			प्रतिवर्ष अर्धवार्षिक वस आ.व को प्रगति		आयोजनाको कुल कार्य मध्ये हातनगम्य		कैफियत
				परिमाण	भार	बजेट(रु)	परिमाण	भार	बजेट	खर्च	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित प्रगति	सम्पन्न परिमाण	भारित प्रगति	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६		
१.००	संचार महसुल	२२११२	पटक	१२	०.१६	१	३	०.०४	०.२५	०.५०	६.००	०.०८					
७.०	इन्धन	२२२१२	लीटर	२८६०	०.७८	५	९५३	०.१८	१.१९	०.४९	३९०	०.०८					
८.०	सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	पटक	१२	०.७८	५	३	०.१९	१.२५	०.३५	०.८५	०.०५					
९.०	बिमा तथा नवीकरण खर्च	२२२१४	घटा	७	०.१६	१		०.०४	०.२६								
१०.०	मेसनरी तथा औजार मर्मत खर्च	२२२२१	घटा	२२	०.३१	२	५	०.११	०.७२	०.१९	१.३२	०.०३					
११.०	इन्धन अन्य प्रयोजन	२२३१४	संख्या	१४	०.१६	१	६	०.०४	०.२५०	०.२९	६.९६	०.०५					
१२.०	अन्य कार्यालय संचालन खर्च	२२३१९	रु.	५	०.७८	५	२	०.२१	१.३६	१.२७	१.५६	०.२०					
१३.०	सेवा तथा परामर्श	२२४११	पटक	१२	०.१६	१	३	०.०४	०.२५								
१४.०	कार सेवा शुल्क	२२४१३	जना	५	३.५७	२३		०.९८	६.३४	३.९२							
१५.०	कर्मचारी तालिम	२२५११	घटा	२	०.३१	२		०.०८	०.५०								
१६.०	सीप विकास तथा जनचेतना तालिम	२२५१२	पटक	१	०.७८	५		०.१९	१.२५								
१७.०	कार्यक्रम खर्च	२२५२२	पटक	१	०.४७	३		०.१२	०.७५								
१८.०	अनुगमन मूल्याङ्कन खर्च	२२६११	पटक	१०	०.६२	४		०.१८	१.१५	०.८१							
१९.०	भ्रमण खर्च	२२६१२	पटक	४१	०.४७	३	१३	०.१३	०.८६								
२०.०	विविध खर्च	२२७११	पटक	१२	०.३१	२	३	०.११	०.७१	०.१६	०.७	०.०२					
२१.०	घरभाडा	२८१४२	महिना	१२	०.७८	५	३	०.१८	१.१७								
(ख)	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				२२.८३	१४७		५.७९	३७.३०	१४.३४		१.३५					
(ग)	कार्यक्रम खर्चको जम्मा (क + ख)				१००.००	६४४		४०.५८	२६१.३४	६१.७६	१०.३७	८.७२					
(घ)	उपभोग खर्च कार्यालय सहयोगी समेत				०.३१	२	६.००	०.१	०.५०	०.५७	६.८६	०.०८					
(ङ)	कार्यालय संचालन खर्च				४.८१	३१	९९७	१.३६	८.७४	४.१५	४१७	०.६४					
(च)	कुल जम्मा खर्च (ग + घ + ङ)				१०५.१	६७७	१००३	४०.०	२७०.५८	६६.४८	४३४	९.८२					

नेस्रो त्रैमासिक वित्तिय प्रगती (प्रतिशत) २३.६३
नेस्रो त्रैमासिक भौतिक प्रगती (प्रतिशत) २१.४८

तयार गर्नेको दस्तखत

[Signature]

आयोजना प्रमुखको दस्तखत र मिति

[Signature]

(ठ.१) यस आ.व. २०७१।८० को तेस्रो त्रैमासिकमासम्पादन भएका मुख्य क्रियाकलापहरु:

(क) नेपाल-भारत बीच जलस्रोत क्षेत्रमा सहकार्यको लागि स्थापित संयन्त्र संयुक्त जलस्रोत समिति (Joint Committee on Water Resources, JCWR) को ९औं बैठक असोज ७, २०७१ बमोजिम सप्तकोशी उच्च बाँध आयोजनाको डुवान क्षेत्र, माथिल्लो तटीय क्षेत्रमा प्रस्तावित/संचालित रहेका आयोजनाहरुको, सामाजिक तथा वातावरणीय र प्राविधिक पक्षहरुलाई समेत मध्यनजर गरि सप्तकोशी उच्च बाँध आयोजनाको आकार प्रकार (Project Parameter) सम्बन्धमा पुनर्विचार गर्न थप अध्ययन गरी सो को आधारमा अगाडि बढाउने भन्ने निर्देशानुसार आयोजनाको संशोधित आकार प्रकार (Revised Project Parameters)सम्बन्धी प्रतिवेदन तयारभएको र उक्त प्रतिवेदनमा दुवै पक्षका JTE-Team Leader हरूलाई आवश्यक धारणा/संशोधन लागि पठाईएको।

(ड) तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

(सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम)

(ड.१) अधिल्लो आर्थिक बर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना
१	आयोजनाहरुको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने
२	आयोजना प्रभावित क्षेत्रका स्थानीय युवाहरुको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कृयाकलाप

(ड.२) सार्वजनिक निकायको वेवसाईट भए सो को विवरण:

www.skhdmp.gov.np

(ड.३) सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएको वा हुने भएको भए सोको विवरण

- आयोजनाको वेवसाईटमा सूचना राख्ने गरेको
- विद्युत विकास विभागको बार्षिक पुस्तिका प्रकाशनमा यस आयोजनाको बार्षिक क्रियाकलाप राख्ने गरेको ।

(ड.४) सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण

सूचना माग निवेदन संख्या: ०

सूचना दिएको संख्या : ०